

UDC 008: 378.147: 373.5.011.3 – 051:061]

**INFLUENCE ON THE CULTURE OF FUTURE EDUCATORS- LEISURE ORGANIZERS
IN THE CLUB ACTIVITY****Tiuska Valentina**, Candidate of pedagogical sciences, associate professor,
Rivne state university of the humanities, Rivne

The aim of the research. The aim of our research is to outline the potential of the club as a means of contributing to the development of the culture of students. The dominant challenge of modern higher education is to provide continuous classroom and extracurricular educational work, which requires the implementation of special training of future teachers-organizers of leisure.

Research methodology. By testing the technology of moral, cultural, and aesthetic creativity, we are inspired by the fact that future teachers' club activity is one of the basic components of teacher's self-forming. *Club team* is usually a staff of different ages and specialties. Various ages is the background on the bases of which students delve deeper into their spiritual (emotional) nature, comparing themselves with others, estimate (themselves) their capabilities, ability to various professional activities. Basing on the creative work of students, encouraging them in the classroom and in extracurricular time, the creative abilities of future teachers-organizers of leisure are being revealed and targeted developed in the club, while forming a creative attitude and approach to the present business and deeper awareness of the vocational calling.

Results. The basis for the development of the culture of the future teacher-leisure organizer was the club «Flash», created at the Department of Culture and Museum Studies in RSUH. Its main task is to create the favorable conditions for creative self-realization of students, to form practical skills of the future profession, to fill the spiritual vacuum of the young generation with the organized cultural content, to promote the students' creative approach to the profession. In order to implement the program qualities of the future creative specialist we have designed the special emotional and the figurative situations during the club activity – the method of pedagogical situations that makes conditions for their creative solutions, interests students and forms their pedagogical values. Emotional situation is characterized primarily by a certain mental state of the individual, which emerged during the emotional perception in order to open new experiences and emotional states in solving of the situational problems in the club activity. The decision of the emotional and the imaginative situations is always associated with such creative components as developed divergent thinking, imagination, ideas, associative ability, the ability to combine and vary in certain new combinations. In the resolving of the emotional and the imaginative situations knowledge and skills, accumulated in the process of club activity, have dual role: as the means and the result of the creative solution.

Novelty. Our observations show that the emotional and the figurative situations in the club activity contribute to the formation of students' professional values, stimulate the development of the culture. In the future teacher-organizer of leisure it occurs the desire to convey inner feelings, emotions and thoughts in the emotional and the figurative forms, to overcome the internal and the external behavior stereotypes. The future specialist is experiencing emotional feelings in the emotional and the imaginative pedagogical problematic situations and the emotional, and the valuable attitude to the profession is being formed as the result.

The practical significance. The results of the organizational-activity play in the club «Flash» indicate that the solving of the educational and cognitive tasks, situations of general cultural, spiritual and moral training provides a conscious choice of spiritual values by students, forms on this basis the sustainable, unique, individual system of vocational valuable orientations (creativity in the professional activity, the development of student's personality, communication with children and adults, professional self-improvement, self-fulfillment, professional cooperation, exchange of the spiritual values). The research concludes that the classes in the club bring pleasure and help to improve the professional skills, to raise the level of the pedagogical culture. The club promotes the professional adaptation of students and creative talents, which encourages (effects on motivational sphere) students to the creative expression, and to organize the similar forms of work in order to familiarize thereto of rising generation in the future.

Key words: personal culture, club activity, students' club, an educator-organizer of leisure, professional and pedagogical culture, professional development.

Надійшла до редакції 2.10.2016 р.

УДК [37.035:355.01]+37.017.4-053.6(477)

**ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Чеплаков Сергій Олександрович, начальник 42 гарнізонного Будинку офіцерів,
магістрант, Рівненський державний гуманітарний університет;
Костюк Лариса Кіндратівна, кандидат історичних наук, доцент,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
djsnap@rambler.ru; larusa.kostiuk@gmail.com

Розглянуто проблеми та концепції військово-патріотичного виховання молоді, стан нормативно-правової бази, сучасні підходи в системі освіти та культури в умовах сьогодення. Проаналізовано зв'язок подій на сході України та проблем патріотичного виховання сучасної молоді.

Ключові слова: військово-патріотичне виховання, молодь, агресія на сході України, національне виховання, українська державність, культурний розвиток.

Постановка проблеми. Події останніх років показують, що забезпечення національного суверенітету і територіальної цілісності України потребує докорінного реформування вітчизняної системи виховання сучасної молоді, спрямування її на становлення свідомих громадян і патріотів української державності. Проблема військово-патріотичного виховання молоді сьогодні набуває особливого значення, оскільки від її вирішення багато у чому залежить майбутнє України та нашої нації.

Національно-патріотичне виховання має чітку цільову настанову – готувати громадян до захисту Батьківщини – і виступає складовою системи національної безпеки України. У сучасних умовах актуальним завданням є теоретичне осмислення патріотизму у контексті формування нових підходів до національно-патріотичного виховання молоді. Адже патріотичне виховання має забезпечувати становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання своїх громадянських обов'язків, успадкування духовно-культурних надбань українського народу.

Останні дослідження та публікації. Проблеми національно-патріотичного виховання теоретичного і практичного спрямування висвітлюються у працях: Г.Вашенко [1], А.Макаренко [6], С.Русової [10] та ін. Сучасні ідеї патріотичного виховання в Україні, їх практичне втілення та перспективи розгортання є предметом дослідження Л.Чупрій [15]. Особливості національно-патріотичного виховання молоді як важливого чинника формування соціокультурних орієнтацій молоді у контексті розвитку сучасного суспільства розглядають А.Матвійчук [7], В.Демешкевич [2] та ін. Основи та організацію військово-патріотичного виховання в Україні, взаємозв'язок патріотичного, громадянського і національного виховання висвітлено у дослідженнях М.Сукушина і В.Палагеші [13], А.Томіліна, А.Гаврі і А.Фонарева [14]. Проблема національно-патріотичного виховання на традиціях українського народу і досвід армій провідних країн світу у цьому контексті піднімається у наукових працях В. Стадник [12], С.Смолянчук [11] та ін. У сучасних умовах загострення кризових явищ у культурі та військових дій на сході України проблема актуалізації ідей військово-патріотичного виховання української молоді та вивчення практичного досвіду їх реалізації залишається важливою для наукового осмислення і аналізу у площині культурологічних досліджень.

Метою статті є виявлення ціннісних характеристик проблем військово-патріотичного виховання молоді як складової збереження української державності та української нації в сучасних умовах.

Вклад матеріалу дослідження. Війна на Сході країни та події, що їй передували, показали національну незрілість суспільства, адже на початковому етапі агресія зі сторони Російської Федерації виявила низку системних проблем у забезпеченні національної безпеки. Зокрема, під час протистояння з противником частина особового складу силових структур Східних регіонів виявилася нездатною до виконання своїх обов'язків зі збройного захисту національного суверенітету і територіальної цілісності України і перейшла на бік агресора. Однією з причин цього стала відсутність у них належної особистої ціннісної мотивації щодо виконання службових і громадянських обов'язків, зокрема, патріотизму. Іншою проблемою є те, що в умовах збройної та інформаційної агресії Російської Федерації проти України, культурної та економічної кризи, а також відсутності єдиного духовного стрижня в системі виховної роботи у молодіжному середовищі відбулася руйнація ціннісного позитивного образу України як могутньої незалежної держави з унікальною культурною спадщиною.

Сьогодні серед науковців та експертів йде активне обговорення актуальних питань патріотичного виховання сучасної молоді в умовах наростаючої агресії зі сторони ворога, його агресивної антиукраїнської пропаганди в засобах масової інформації та різних маніпуляціях світоглядного і культурного порядку. Як показують події останніх років (2014-2017 рр.), забезпечення належним чином національного суверенітету і територіальної цілісності країни потребує докорінного реформування вітчизняної системи виховання молоді, її спрямування на становлення свідомих громадян і патріотів української державності. В аналітичній записці «Патріотичне виховання молоді як невід'ємна складова системи забезпечення національної безпеки України» Національного інституту стратегічних досліджень наголошується, що сьогодні проблема патріотичного виховання набуває особливого значення, оскільки від її вирішення залежить майбутнє нації [8]. Такий стан речей вимагає формування нової концепції національно-патріотичного виховання української молоді, яка стоїть на порозі майбутнього.

Підкреслимо, що головне у військово-патріотичному вихованні – формування національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, бажання працювати задля розвитку держави та готовності стати на її захист. А в часи воєнної загрози військово-патріотичне виховання зорієнтоване на формування у громадян готовності захищати, а якщо необхідно і віддати своє життя за Батьківщину. Ось чому у даній аналітичній записці НІСД зроблений особливий акцент на розгортання військово-патріотичного виховання, покликаного забезпечити суспільну значущість й повагу до військової служби, сформувати бажання у молоді здобувати військовій професії, психологічну і фізичну готовність проходити військову службу [8].

У попередні десятиліття в Україні було розроблено низку концепцій з національно-патріотичного виховання молоді, а саме: «Концепція національної системи виховання» (1996 р.) [3], «Концепція національно-патріотичного виховання» (1999 р.) [4], «Концепція Загальнодержавної цільової програми патріотичного виховання громадян на 2013-2017 рр.» [5] та інші документи стратегічного спрямування, але жодна з них не знайшла своє місце у реальному світі і не була втілена в життя. У червні 2015 р. МОН України розробило новий

документ «Концепцію національно-патріотичного виховання дітей та молоді» і методичні рекомендації щодо її впровадження у загальноосвітніх закладах, а 13 жовтня 2015 р. вийшов Указ Президента України № 580/2015 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 рр.» [9]. У цих та інших документах в основу системи національно-патріотичного виховання покладаються ідеї зміцнення української державності як консолідуючого чинника розвитку суспільства, формування патріотизму у дітей та молоді, визначаються складові національно-патріотичного виховання молоді, підкреслюється ідея розвитку громадянина «...як високоморальної особистості, яка плекає українські традиції, духовні цінності, володіє відповідними знаннями, вміннями та навичками, здатна реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства, сповідує європейські цінності, готова до виконання обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України» [9], вказується на необхідність формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості молоді на прикладах героїчної боротьби українського народу за самовизначення і творення держави, ідеалів свободи, соборності і державності. Важливим чинником національно-патріотичного виховання має стати шанобливе ставлення до пам'яті про жертв комуністичного та інших тоталітарних режимів в Україні, мужності та героїзму учасників революційних подій в Україні у 2004, 2013-2014 роках, учасників антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях, яка триває і досі.

Варто зауважити, що поява нової Стратегії національно-патріотичного виховання молоді, низки відомчих нормативно-правових документів, аналітичних записок Національного інституту стратегічних досліджень – це лише окремі кроки на ниві національно-патріотичного виховання. Надзвичайно важливо теоретичні і нормативно-правові засади втілювати на практиці, особливо в умовах довготривалого воєнного конфлікту на сході України. На нашу думку, доцільно звернути увагу на деякі особливості військово-патріотичного виховання країни-агресора, оскільки це питання набуло у РФ державного, а не лише нормативного значення. Так, зокрема, на початку XXI ст. підвищена увагу державних органів в Російській Федерації приділялася проблемам військово-патріотичного виховання. Було ухвалено Федеральну цільову програму «Патриотическое воспитание граждан Российской Федерации на 2006-2010 годы», провідним виконавцем якої є Міністерство оборони РФ [11]. На її реалізацію було заплановано витратити майже 18 млн. доларів (проведення фестивалів, виставок, створення фільмів, пропаганду державної символіки тощо). У відповідності до Програми організована Всеросійська воєнно-патріотична акція «Наследники Победы», що має яскраво виражений військово-патріотичний характер і націлена на підготовку допризовної молоді до служби у збройних силах [14; 50]. Крім того, 20 лютого 2005 р. розпочав роботу перший у Росії військово-патріотичний телеканал «Звезда», програмна політика якого спрямована на виховання почуття патріотизму мешканців «Русского Мира», а редакційна політика спрямована на формування мілітарно-монархічної системи цінностей у мешканців РФ, ствердження своєї зверхності над іншими народами. Ці факти свідчать про те, що керівництво Російської Федерації у провадження військово-патріотичного виховання молоді ефективно вплітає ідеологічну вимогу силового ствердження своїх територіальних і національних інтересів. Тому агресивна присутність РФ у Криму і на сході України є логічним ланцюгом її мілітарно-патріотичної позиції у вихованні молоді.

Як уже наголошувалось, за чверть століття в Україні було сформовано достатньо документів щодо національно-патріотичного виховання, але усі вони залишились на папері і не дійшли до етапу реалізації в житті. Тільки війна змогла акцентувати увагу на необхідності активізації виховання молоді. Сьогодні, коли Україна втратила частину своєї території, питання військово-патріотичного виховання виходять на передній план, адже воєнна агресія зі сторони РФ на нашій території – це результат неефективної політики керівництва держави в гуманітарній, культурній, освітній та соціальній сферах. Перманентна боротьба за крісла і сфери впливу тих чи інших політичних сил в Україні роздрібила її на окремі регіони. У постійних політичних чварах втрачалось те, що нас поєднувало як єдиний народ, а це ціннісні орієнтації на збереження національних традицій виховання, культури та ідентичності. Підкреслимо, що без утвердження патріотичної свідомості, ідеї нації як політичної спільноти, без визнання гідності людини й цінності людської особистості, без продукування й культивування системи ціннісних орієнтацій цивілізованого характеру, годі сподіватися на динамічну трансформацію української патріотичної молоді в суспільстві.

Попри усі негаразди в Україні, серед завдань, які варто вирішити у фокусі військово-патріотичного виховання молоді на державному рівні, є завдання культурологічного спрямування: посилення державно-патріотичної складової у викладанні дисциплін у ЗОШ і ВНЗ; пропагування кращих здобутків національної культури і духовної спадщини; відзначення державних свят як способу піднесення національно-патріотичних почуттів молоді; відзначення народних, традиційних, обрядових свят, залучення молоді до їхнього проведення органами місцевого самоврядування; реставрація та відновлення пам'яток історії та культури, меморіальних комплексів; організація та проведення культурно-мистецьких, спортивних та дозвілєвих, туристично-екскурсійних заходів, зустрічей з видатними діячами краю тощо. Також, на нашу думку, ефективними можуть бути невеликі за обсягом акції, що не потребують значного вкладання коштів, проведення змагань і конкурсів військово-патріотичного змісту. Важливими для пробудження національної свідомості, розуміння історичної правди можуть стати й такі заходи, як розповсюдження в ЗМІ та системі Інтернет статей патріотичного спрямування; демонстрація високохудожніх і правдивих кінострічок про історію визвольних змагань українського народу, телепередач про героїв Небесної Сотні та учасників АТО тощо.

Висновки. У фокусі сучасних військових подій на сході України знаходиться проблема захисту території та виховання патріотизму серед молоді. Патріотизм – це почуття, що є одним із найважливіших

духовних надбань особистості. Воно характеризує вищий рівень розвитку особистості й проявляється в її активно-діяльній самореалізації на благо Батьківщини. Саме тому формування патріотизму є фундаментом і опорою суспільного й державного устрою та запорукою ефективності функціонування всієї системи соціальних і державних інститутів. Патріотичне виховання – це соціокультурна категорія, яка формує ціннісне ставлення людини до себе, до свого народу й батьківщини.

Сьогодні важливо відтворити в українському суспільстві почуття істинного патріотизму як духовно-моральної та соціальної цінності, сформувати у молоді громадянсько-активні, соціально значущі якості, які вона може проявити в усіх видах діяльності, і, перш за все, пов'язаних із захистом інтересів своєї родини, рідного краю, народу та Батьківщини, реалізації особистого потенціалу на благо української держави. Такі почуття до недавнього часу не мали предмету вираження у реальному житті. Лише тоді, коли над країною нависла загроза втрати незалежності, військово-патріотичне виховання молоді набуло реальних обрисів.

Засвоєння патріотичних цінностей є довготривалим процесом. Вони не закладені у генах і тому не успадковуються, а формуються цілеспрямовано, системно, із використанням певних принципів та методів діяльності. Військово-патріотичне виховання молоді в умовах агресії РФ на території України має конкретний характер. Серед завдань, що лежать у сфері виховання патріотизму серед молоді, виокремимо низку культурологічних складових (пропагування кращих здобутків культурної спадщини; відзначення державних свят як способу піднесення національно-патріотичних почуттів молоді; організація та проведення культурно-дозвіллевих, туристично-екскурсійних заходів, демонстрація правдивих кінострічок про історію визвольних змагань українського народу, телепередач про героїв Небесної Сотні та учасників АТО тощо), які найкращим чином відповідають сучасним реаліям української держави.

Список використаної літератури

1. **Ващенко Г. Г.** Виховання волі і характеру / Г. Г. Ващенко. – Київ : Школяр, 1999. – 385 с.
2. **Демешкевич В. А.** Особливості патріотичного виховання молоді в контексті розвитку сучасного суспільства / В. А. Демешкевич // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www. management. kr. sch. in. ua/ naukovo- praktachna_ internet- K](http://www.management.kr.sch.in.ua/naukovo-praktachna_internet-K)
3. **Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Затверджена колегією Міністерства освіти і науки України 28.02.1996 р.** // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www. mon. gov. ua/ content/ % D0% 9D% D0% BE% D0% B2% D0% B8% D0% BD% D0% B8/ 2015/ 06/ 16/ konczepczya. doc](http://www.mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2015/06/16/konczepczya. doc)
4. **Концепція національно-патріотичного виховання. Затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 15. 09. 1999 р. № 1697** // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www. mil. gov. ua/ diyalnist/ vijskovo- patriotichna- robota/ normativno- pravova- baza- vijskovo- patriotichno- go_ vihovannya/ konczepczya- naczionalno- patriotichnogo- vihovannya- molodi. html](http://www.mil.gov.ua/diyalnist/vijskovo-patriotichna-robota/normativno-pravova-baza-vijskovo-patriotichno-go_vihovannya/konczepczya-naczionalno-patriotichnogo-vihovannya-molodi.html).
5. **Концепція Загальнодержавної цільової програми патріотичного виховання громадян на 2013-2017 рр.** Схвалена протоколом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 31.05.2012 р., протокол № 6/1-21 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www. mon. gov. ua/ content D0% B8% D0% BD% D0% B8/ 2015/ 06/ 16/. doc](http://www.mon.gov.ua/content/D0%B8%D0%BD%D0%B8/2015/06/16/.doc).
6. **Макаренко А. С.** О воспитании / А. С. Макаренко. – М. : Политиздат, 1988. – 256 с.
7. **Матвійчук А. А.** Національно-патріотичне виховання як важливий чинник формування соціокультурних орієнтацій студентської молоді / А. А. Матвійчук // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // intkonf. org/ matviychuk- aa- natsionalno- patriotichnevihovannya- yak- vazhliivy- chinnik- formuvannya- sotsiokulturnih- orientatsiy- studentskoyimolodi/](http://intkonf.org/matviychuk-aa-natsionalno-patriotichnevihovannya-yak-vazhliivy-chinnik-formuvannya-sotsiokulturnih-orientatsiy-studentskoyimolodi/)
8. **Патріотичне виховання молоді як невід'ємна складова системи забезпечення національної безпеки України.** Аналітична зап. Нац. ін-т стратегічних досліджень // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www. niss. gov. ua/ articles/ 2243/](http://www.niss.gov.ua/articles/2243/)
9. **Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки.** Указ Президента України від 13.10.2015 р. № 580/2015 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // zakon. rada. gov. ua/ laws/ show/ 580/ 2015](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580/2015)
10. **Русова С.** *Вибрані педагогічні твори у 2-х т.* / С. Русова. – Київ : Либідь, 1997. – Кн. 1. – 272 с.; кн. II. – 320 с.
11. **Смолянюк С. Ф.** Україна та Російська Федерація: духовне розмежування (на прикладі патріотичних стратегем) / С. Ф. Смолянюк // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www. irbis- nbuv. gov. ua/ cgi- bin/ irbis_ nbuv/ cgiirbis_ 64. exeUJRN& IMAGE_ FILE_ DOWNLOAD= 1& Image_ file_ name= PDF/ pubpolpr_ 2016_ 3_ 5. pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exeUJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/pubpolpr_2016_3_5.pdf)
12. **Стадник В. В.** Досвід армій провідних країн світу щодо проведення патріотичного виховання особового складу / В. В. Стадник // Вісник Нац. акад. держ. прикордон. служби України, 2012. – Вип. 2 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // nbuv. gov. ua/ UJRN/ Vnadps_ 2012_ 2_ 8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2012_2_8).
13. **Сукушин М. П.** Військово-патріотичне виховання молоді / М. П. Сукушин, В. О. Палагеша. – Київ : Вид. дім «Слово», 2009. – 488 с.
14. **Томілін А.** Виховати громадянина – патріота держави / А. Томілін, А. Гавря, А. Фанарев // Морський зб. – 2005. – № 4 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [www. kroutov. ru](http://www.kroutov.ru).
15. **Чупрій Л. В.** Патріотичне виховання в Україні : стан і перспективи / Л. В. Чупрій. // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // sd. net. ua/ 2009/ 11/ 05/ patrotichne_ vihovannja_ v_ ukan_ ctan__ perspektivi. html](http://sd.net.ua/2009/11/05/patrotichne_vihovannja_v_ukran_ctan__perspektivi.html).

References

1. **Vashchenko H. H.** Vykhovannia voli i kharakteru / H. H. Vashchenko. – Kyiv : Shkoliar, 1999. – 385 s.

2. *Demeshkevych V. A.* Osoblyvosti patriotychnoho vykhovannia molodi v konteksti rozvytku suchasnoho suspilstva / V. A. Demeshkevych // [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu : [http : // www.managment.kr.sch.in.ua/naukovo-praktachna_internet-K](http://www.managment.kr.sch.in.ua/naukovo-praktachna_internet-K)
3. *Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Затверджена колегією Міністерства освіти і науки України 28.02.1996 р.* // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www.mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2015/06/16/konczepczya.doc](http://www.mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2015/06/16/konczepczya.doc)
4. *Концепція національно-патріотичного виховання. Затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 15. 09. 1999 р. № 1697* // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www.mil.gov.ua/diyalnist/vijskovo-patriotichna-robota/normativno-pravova-baza-vijskovo-patriotichno-go_vihovannya/konczepczya-naczionalno-patriotichno-go_vihovannya-molodi.html](http://www.mil.gov.ua/diyalnist/vijskovo-patriotichna-robota/normativno-pravova-baza-vijskovo-patriotichno-go_vihovannya/konczepczya-naczionalno-patriotichno-go_vihovannya-molodi.html).
5. *Концепція Загальнодержавної цільової програми патріотичного виховання громадян на 2013-2017 рр.* Схвалена протоколом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 31.05.2012 р., протокол № 6/1-21 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www.mon.gov.ua/content/D0%B8%D0%BD%D0%B8/2015/06/16/konczepczya.doc](http://www.mon.gov.ua/content/D0%B8%D0%BD%D0%B8/2015/06/16/konczepczya.doc).
6. *Makarenko A. S.* O vospytanyu / A. S. Makarenko. – Moskva : Polytyzdat, 1988. – 256 s.
7. *Matviichuk A. A.* Natsionalno-patriotichne vykhovannia yak vazhlyvyi chynnyk formuvannia sotsiokulturnykh oriantatsii studentskoi molodi / A. A. Matviichuk // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : [http : // intkonf.org / matviichuk-aa-natsionalno-patriotichne_vihovannya-yak_vazhlyvyi_chinnik_formuvannya_sotsiokulturnih_orientatsiy_studentskoyimolodi /](http://intkonf.org/matviichuk-aa-natsionalno-patriotichne_vihovannya-yak_vazhlyvyi_chinnik_formuvannya_sotsiokulturnih_orientatsiy_studentskoyimolodi/)
8. *Patriotichne vykhovannia molodi yak nevidiemna skladova systemy zabezpechennia natsionalnoi bezpeky Ukrainy. Analitichna zapyska. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen* // [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu : [http : // www.niss.gov.ua/articles/2243/](http://www.niss.gov.ua/articles/2243/)
9. *Pro Stratehiiu natsionalno-patriotychnoho vykhovannia ditei ta molodi na 2016 – 2020 roky.* Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 13.10.2015 r. № 580/2015 // [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu : [http : // zakon0.rada.gov.ua / laws/show/580/2015](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/580/2015).
10. *Rusova S. Vybrani pedahohichni tvory u 2-kh t / S. Rusova.* – Kyiv : Lybid, 1997. – Knyha 1. – 272 s.; knyha 2. – 320 s.
11. *Смолянюк С. Ф.* Україна та Російська Федерація: духовне розмежування (на прикладі патріотичних стратегем) / С. Ф. Смолянюк // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http : // www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe/UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/pubpolpr_2016_5.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe/UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/pubpolpr_2016_5.pdf)
12. *Stadnyk V. V.* Dosvid armii providnykh krain svitu shchodo provedennia patriotychnoho vykhovannia osobovoho skladu / V. V. Stadnyk // Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. – 2012. – Vyp. 2 // [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu : [http : // nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2012_2_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2012_2_8).
13. *Sukhushyn M.* Viiskovo-patriotichne vykhovannia molodi / M. P. Sukhushyn V. O. Palahesha. – Kyiv : Vydavnychiy dim «Slovo», 2009. – 488 s.
14. *Tomilin A.* Vykhovaty hromadianyna – patriota derzhavy / A Tomilin, A. Havria, A. Fanarev // Morskyi zbirnyk. – 2005. – № 4 // [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu : www.kroutov.ru.
15. *Chuprii L. V.* Patriotichne vykhovannia v Ukraini: ctan i perspektyvy / L. V. Chuprii. // [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu : [http : // sd.net.ua/2009/11/05/patriotichne_vihovannja_v_ukran_ctan_perspektivi.html](http://sd.net.ua/2009/11/05/patriotichne_vihovannja_v_ukran_ctan_perspektivi.html).

ВОЕННО-ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ УКРАИНСКОЙ МОЛОДЕЖИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Чеплаков Сергей Александрович, начальник 42 гарнизонного дома офицеров, магистрант, Ривненский государственный гуманитарный университет;
Костюк Лариса Кондратьевна, кандидат исторических наук, доцент, Ривненский государственный гуманитарный университет, г. Ривне

Рассмотрены проблемы и концепции военно-патриотического воспитания молодежи, состояние нормативно-правовой базы, современные подходы в системе образования и культуры в современных условиях. Проанализирована связь событий на востоке Украины и проблем патриотического воспитания современной молодежи.

Ключевые слова: военно-патриотическое воспитание, молодежь, агрессия на востоке Украины, национальное воспитание, украинская государственность, культурное развитие.

MILITARY-PATRIOTIC EDUCATION OF THE UKRAINIAN YOUTH IN MODERN CONDITIONS

Cheplakov Sergiy, Chief of the 42 garnison officers' house, magistrant, Rivne State Humanitarian University, Rivne;
Kostiuk Larisa, historical sciences candidate, associate professor, Rivne State Humanitarian University, Rivne

The problems and concepts of military-patriotic education of youth, the state of the regulatory framework, modern approaches in the system of education and culture in today's conditions are examined. The connection of events in the east of Ukraine and problems of patriotic education of modern youth is analyzed.

Key words: military-patriotic education, youth, aggression in the east of Ukraine, national education, Ukrainian statehood, cultural development.

UDC [37.035:355.01]+37.017.4-053.6(477)

MILITARY-PATRIOTIC EDUCATION OF THE UKRAINIAN YOUTH IN MODERN CONDITIONS

Cheplakov Sergiy, Chief of the 42 garnison officers' house, magistrate,
Rivne State Humanitarian University, Rivne

Kostiuk Larisa, historical sciences candidate, associate professor,
Rivne State Humanitarian University, Rivne

The aim is to identify key value characteristics of the problems of military-Patriotic education of youth as the main component of the preservation of Ukrainian statehood and the Ukrainian nation in modern conditions.

Research methodology. The analysis of the problem is based on learning legal regulatory framework of military-Patriotic education and consideration in ATO. It caused new approaches in formation Patriotic feelings among young people.

Results. The problem of protecting the territory and upbringing patriotism among young people is in the focus of modern military developments in the east of Ukraine. Patriotism is a strong feeling. It is one of the most important spiritual individual properties. It characterizes the highest level of personality development. This feeling is manifested in its active-delinne self-realization for the benefit of the Motherland. That is why the formation of patriotism at the present stage is the foundation and bedrock of social and state structure . It is the key to the effectiveness of the entire system of social and state institutions.

Patriotic education is a social and cultural category. It forms person's valuable attitude to himself, to his people and Homeland. It is important to recreate a sense of true patriotism as moral and social values in the Ukrainian society today. It is also important to instill civil-active, socially significant qualities in young people. First of all they relate to the protection of the interests of his family, his native land, the people and the Motherland, the realization of personal potential for the benefit of the Ukrainian state. Such feelings had no expression in real life until recently. Only when the threat of losing independence faced over Ukraine military-patriotic education of youth has become reality.

The acquirement of Patriotic values is a long-term process. They are not in the genes, that's why they are not inherited, but they are formed purposefully, systematically, with the use of certain principles and practices. That's why a number of conceptual normative-legal acts is aimed in Ukraine during a quarter of a century. It is directed at the formation of the youth military-Patriotic feelings. Military-Patriotic education of youth in modern conditions of RF aggression in Ukraine has a particular character.

Novelty. Among the tasks in the sphere of patriotic education among young people, we can identify several cultural components (propaganda of the best cultural heritage achievements; national holidays celebrations as a way of raising the national-Patriotic feelings by young people; conducting cultural, tourist and excursion activities; the presentation of the true films about the history of liberation competitions among Ukrainian people, TV shows about the heroes of the Nebesna Sotnia (The Hundred of the Heavens) and the ATO participants and so on). They are true to modern realities of the Ukrainian state.

The practical significance. The results of the study are focused on the necessity of correlation the forms and methods of military-Patriotic education of Ukrainian youth in modern conditions.

Key words: military-patriotic education, youth, aggression in the east of Ukraine, national education, Ukrainian statehood, cultural development.

Надійшла до редакції 3.11.2016 р.

УДК 37.015

ВПРОВАДЖЕННЯ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО У СУЧАСНІЙ ШКОЛІ (НА ПРИКЛАДІ ДРАМАТИЧНОГО ГУРТКА САРНЕНСЬКОГО НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО КОМПЛЕКСУ «ШКОЛА-КОЛЕГІУМ» ІМ. Т.Г. ШЕВЧЕНКА)

Гаврилюк Людмила Віталіївна – студентка спеціальності «Культурологія»,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, вчитель драматичного гуртка на базі
Сарненського навчально-виховного комплексу «Школа-колегіум» ім. Т. Шевченка, м. Сарни;

Казначєва Людмила Миколаївна – кандидат історичних наук, доцент кафедри
культурології та музеєзнавства, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
Kaznachejeva1710@gmail.com

Простежено впровадження ідей В. О. Сухомлинського у сучасній школі на прикладі драматичного гуртка Сарненського навчально-виховного комплексу «Школа-колегіум» ім. Т.Г. Шевченка. На заняттях гуртка впроваджуються у практику запропоновані видатним педагогом форми і методи роботи, що сприяють всебічному розвитку дитини – основній меті виховання загалом, та формуванню мовної культури учнів зокрема. Серед таких форм роботи варто назвати бесіди, читання книг, складання авторських казок та інших творів, екскурсії, прослуховування музичних творів, розгляд картин живопису, їх втілення у словесних образах.

Ключові слова: В.О. Сухомлинський, драматичний гурток, пізнання, мовлення, слово, книга, казка.

Постановка проблеми. Культура соціуму детермінується насамперед станом функціонування мови в усіх сферах суспільної діяльності і особливо мовною культурою особистості, тому що одним із суттєвих показників людської шляхетності є культура мовлення – поняття не тільки лінгвістичне, а й психологічне, педагогічне,